A. 1853. **VRIJDAG den 7. October.** N°. 121.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT.

ALGEMEEN ADVERTENTIEBLAD.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

[illegible] der provincie Utrecht,

Gelet op art. 180 der provinciale wet,

Brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat de begrooting der enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven voor 1854, bij Koninklijk besluit van 19 September 1853 n°. 61 goedgekeurd, in het provinciaal-blad van Utrecht is geplaatst, en daarvan afdrukken verkrijgbaar zijn gesteld ter provinciale griffie, tegen 35 cents per exemplaar.

Utrecht, den 29. September 1853.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
S. VAN HEEMSTRA.
Ter ordonnantie van dezelven,
C. W. MOORREES.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht

Gehoord de voordragt daartoe gedaan,

Brengen bij deze ter kennis van alle Stalhouders, Ver[illegible] van Rijtuigen, [illegible] en dergelijke, [illegible] dat [illegible] Art. 1. der ordonnantie op het Voer[illegible] te Utrecht van 21. September 1829, op Dingsdag den 11. Oct. aanstaande, zal worden aangevangen met het doen inspecteren der Rijtuigen, bij gedacht Reglement bedoeld, en dat mitsdien ieder Stalhouder, enz., wonende in de Wijken A, B, C, D, E, F en G, op gemelden 11. Oct., en die in de Wijken H, I, K, L, en M woonachtig, op Woensdag den 12. Oct. daaraanvolgende, des morgens ten 10 ure, dezelfs Rijtuigen zal [illegible] ook van het bepaalde bij [illegible] [illegible] allen aan [illegible] zullen behooren geplaatst te worden in voege als bevorens is, en, namens de directie van Politie, zal worden aangewezen.

Eindelijk hebben Burgemeester en Wethouders gemeend ieder Stalhouder, enz. te moeten herinneren aan de nakoming der bepalingen, vervat bij Art. 3 en 13 van meergemelde ordonnantie, betreffende het doen van aangifte [illegible] of buiten hun beroep ge[illegible], ten welken einde dagelijks ter Secretarie dezer Stad, des morgens van 10 tot 2 ure, uitgezonderd de Zon- en Kerkelijke feestdagen, gelegenheid gegeven zal worden.

Utrecht, den 29. September 1853.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. HINLÓPEN, Weth.
Ter ordonnantie van dezelven,
H. G. RÖMER.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht,

Gelet op het Koninklijk besluit van den 9. November 1851 (Staatsblad No. 142), houdende vaststelling van een reglement, bevattende algemeene bepalingen betreffende de kamers van Koophandel en Fabrijken;

Gezien art. 7 van het voormelde besluit, bepalende dat [illegible] een derde der leden aftreedt en art. 11 houdende [illegible] in de maand November eene vergadering van [illegible] wordt gehouden, om de plaatsen aan te vullen [illegible], die met het einde des jaars aan de beurt [illegible], of die door overlijden of andere oorzaken [illegible];

Overwegende [illegible] leden der kamer van Koophandel en Fabrijken [illegible] 1854 zullen aftreden de heeren *W. H. de Heus*, *J. [illegible] Kempen*, *P. M. Jongeneel* en *J. G. Schuurman*, en dat de heer *P. Smits*, die eerst met 1855 had behooren af te treden, is overleden;

Brengen bij deze ter kennis der belanghebbenden, dat eene lijst der kiesgeregtigden ter inzage ter Stads-secretarie zal voor liggen te rekenen van heden tot den 12 dezer maand, dagelijks (de invallende Zondag uitgezonderd) van des morgens 9 tot des middags 2 ure; dat de vergadering ter verkiezing van vijf leden in plaats van de aftredenden en den overledene, zal gehouden worden op Maandag den 7 November aanstaande, in eene der zalen van het Stadhuis, in te gaan aan het [illegible] waar de kiesgeregtigden hunne vooraf in [illegible] stembriefjes, die aan hen zullen worden toegezonden, zullen kunnen inleveren van des morgens 10 tot 12 ure en dat de opening der alzoo ingeleverde briefjes onmiddellijk na die inlevering zal plaats hebben.

Utrecht, den 4. October 1853.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. HINLÓPEN, Weth.
Ter ordonnantie van Dezelven,
H. G. RöMER.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL [illegible] September.

Reeds eenige dagen liep het gerucht, dat Rusland de aanneming had geweigerd van de gevraagde wijziging op de Weener nota. Gister echter is door drie koeriers de tijding als zeker hier aangebragt. Dadelijk zijn er tusschen de gezanten mededeelingen gedaan, des avonds is er bij den grootvisier kabinetsraad gehouden. Niets is er bekend geworden van 't geen in die vergadering is besloten, maar de geruchten waren oorlogszuchtig.

De houding der ulema's blijft ook zorgwekkend. Zij winden de bevolking op, en men zegt, dat zij eene nieuwe demonstratie in den zin hebben.

Zelfs eene ministeriële wijziging zou, meent men, niet baten, en de openbare meening ten gunste van den oorlog niet meer onderdrukken.

Omtrent Persië had men ongunstige tijdingen ontvangen. De Schach moest geheel de partij van Rusland hebben gekozen.

— De heer *Brown*, 1e drogman van de legatie van de Ver. Staten, die ten tijde der moeijelijkhe[illegible] van den Franschen consul, om hem naar Engeland in te schepen.

DUITSCHLAND.

WEENEN 3 October.

De keizer en aartshertog *Lodewijk Karel* zijn gister avond naar Warschau afgereisd.

De *Lloijd* meldt, dat de Divan den 20 Sept. reeds tot eene oorlogsverklaring zou hebben besloten.

(Tel. dép. van de *Köln. Zeit.*)

— Den 30. Sept. hebben te Olmutz de slotmanoeuvres plaats gehad van onze troepen, in 't bijzijn van den keizer, de prinsen van Pruissen, de bondscommissie en verdere [illegible] militaire gasten en autoriteiten. De troepen werden gekommandeerd door den veldmaarschalk graaf *Schaffgotsche* en den generaal der kavallerie graaf *Schlick*; de eerste moest trachten Olmutz in te sluiten, de tweede de stad te ontzetten.

's Nachts is de keizer met de beide Pruissische prinsen per extratrein naar Weenen vertrokken.

Bij de groote revue, die den   . Sept. met zooveel plegtigheid is gehouden, heeft de keizer van Rusland, als kolonel van het regement kurassiers, het bevel over dat korps op zich genomen, en onder het opperbevel van generaal *Schlick* mede gedefileerd. Bij dat groote defilé waren behalve 10 aartshertogen, 12 souvereine vorsten of erfprinsen bijeen.

— De *Oest. Corr.* zegt, dat er sprake is van eene nieuwe nota, betreffende de Turksche kwestie, die alle partijen zou bevredigen. Ook door andere bladen is 't zelfde vermeld, ofschoon zulk eene nota [illegible] alsnog zeker zeer moeijelijk zou zijn op te [illegible]. — De berigten uit Konstantinopel blijven oorlogzuchtig.

— Bij eene proklamatie van den 16. heeft *Radetzky* den belegerings toestand, waaronder Ven.-Lombardije steeds zucht, eenigzins verzacht.

---

4 *Oct.* 5 pCt. gisteren 92, heden 91$^7/_8$; Z. L. 107$^1/_4$; bank. gisteren 1324, heden 1318.

BERLIJN 3 October.

Het onverwacht vertrek van den Koning naar Warschau heeft hier opzien gebaard. Van Ratibor zal de Koning met den Keizer van Oostenrijk gezamentlijk reizen; heden avond zullen beiden reeds te Warschau zijn. Onze Koning heeft het dringend verzoek van den Czaar niet willen weigeren, om zich naar Polens hoofdstad te begeven en aldaar de bespreking over Turkije bij te wonen.

— Het *Wochenblatt* meent, in navolging van de *Times*, dat het best ware, om een einde te maken aan de moeijelijkheden, die sinds zoolang omtrent het Oostersche vraagstuk hangende zijn, dat na de niets afdoende ultimatums, van Rusland en Turkije, Engeland en Frankrijk een ultimatum opstelden, en, bij niet aanneming door Rusland, der Porte hunne ondersteuning bepaald toezegden. De Westersche mogendheden kunnen evenmin eene uitbreiding van Rusland gedoogen, als zij het mogen dulden, dat Turkije door deze moeijelijkheden weder in handen viel van de partij, die wars van alle Europesche beschaving, aan het fanatisme der Muzelmannen den [illegible]

[illegible]

[illegible]

De meeting ten gunste van [illegible] op Vrijdag den 7. dezer bepaald, des avonds [illegible].

— De *Times* meldt, dat de ministers, die te Londen aanwezig waren, de meerderheid van het kabinet uitmakende, Maandag een kabinetsraad hebben gehouden over de Oostersche aangelegenheden. Daar de tijdingen uit de Levant niet stellig genoeg waren, heeft men besloten de komst van de overige leden van het kabinet af te wachten, alvorens eenig besluit te nemen.

De tijding, die aanleiding gegeven had tot den kabinetsraad, was, dat den 25. Sept. in den grooten raad van 140 magnaten van het Turksche rijk besloten was aan den Sultan de verklaring van den oorlog te vragen.

Deze tijding was echter nog te weinig zeker, om eenige verandering in de staatkundige gedragslijn van de regering te brengen, en dit te minder, omdat de regering geheel eensgezind met Frankrijk handelt en van Parijs geene mededeeling is ontvangen.

Toch erkent de *Times*, dat de berigten zeer ongunstig zijn voor het behoud van den vrede, ofschoon het blad er bij voegt, dat, al bevestigt zich het berigt van de oorlogsverklaring, aan onzen [illegible] *Stratford* geheele volmagt is gegeven, [illegible] dan nog alle pogingen zal aanwenden [illegible] de Porte te redden, voor de ongunstige [illegible] daad zou kunnen na zich [illegible]

Men veronderstelt, dat [illegible] van den grooten Turkschen [illegible] zal a[illegible] nog alles zal doen, om verdere stappen te [illegible]

De *Times* [illegible], dat het ministerie niets anders te doen [illegible] eene uitbreiding van Rusland [illegible]. Wat de magt en ona[illegible] van Turkije betreft, dat is slec[illegible] eene fictie, waarvoor geen wapenen k[illegible] worden aangegord.

— De vloot van het kanaal is nie[illegible]

landsche zee; ze gaat kruissen, om te Plijmouth weder in te loopen.

— Uit Malta meldt men van den 27. Sept. dat alle beschikbare oorlogschepen in de haven aanwezig naar de baaij van Besika zijn vertrokken.

— Tijdingen uit de Havana schilderen den toestand van Cuba als erbarmelijk af. De koortsen slepen er ontelbare menschen ter grave. De verkoop als slaven van Indianen uit Yucatan had veel opzien gebaard; de Mexikaansche consul heeft er zich ernstig over beklaagd.

Berigten uit Mexiko zeggen, dat *Santa Anna* steeds zijn leger versterkt. Tegen de bandieten neemt hij strenge maatregelen. Op een dag waren er 60 ter dood gebragt. Eenige leden van het vroeger bewind zijn in hechtenis genomen.

— 4 *Oct.* Gec. 91$^{1}/_{4}$; Russ. 5 pCt. 95; Sp. 1 pCt. 21$^{1}/_{2}$.

— Gec. 93$^{1}/_{4}$; Belg. 4$^{1}/_{2}$ pCt. 97$^{1}/_{4}$; Russ. 5 pCt. 97$^{1}/_{4}$; Sard. 92$^{1}/_{2}$; Sp. 22$^{1}/_{4}$.

FRANKRIJK.

PARIJS 3 October.

Frankrijk heeft een zijner beroemdste geleerden verloren. *François Arago* is den 2. Oct. aan het observatorium overleden.

De lijkplegtigheid zal den 5. plaats hebben. Alle belangstellenden zullen dien dag aan het observatorium bijeenkomen.

François Arago, den 26. Feb. 1786, te Estagel bij Perpignan geboren, was altijddurend secretaris van de akademie van wetenschappen, lid van 't bureau van lengte en groot-officier van het legioen van eer.

Den morgen voor zijn dood had hij zijn voornemen te kennen gegeven, om te bedanken voor zijne betrekking van secretaris der akademie, omdat hij het daaraan verbonden werk niet kon verrigten. Men had hem echter van dit voornemen afgebragt, zeggende dat de akademie des noods hare zittingen in zijne kamer zou komen houden. Eenige uren later was *Arago* reeds niet meer.

Behalve het verlies dat de wetenschap door zijn dood lijdt, moet men ook indachtig zijn aan de verpligting, welke de geheele maatschappij aan den geleerde heeft, die in 1848 als lid van het voorloopig bestuur de partij steunde, waaraan de verdediging der laatste beginselen van orde, beschaving en vrijheid was overgelaten.

— Rusland gebruikt zooveel Franschen wijn en vooral zooveel champagne, dat een der eerste van onze wijnhuizen een agent te Petersburg plaatst, om champagne te debiteren. Toen men vroeg hoeveel inkomen zoo'n agent moest hebben, was het antwoord van den handelaar zooveel als een gezant, 100,000 fr. 's jaars! — Ook onze tooneelkunst wordt in de Russische hoofdstad hoog gewaardeerd. Ten bewijze strekt het engagement, dat *Rachel* heeft kunnen treffen. — Ten slotte mag men het er voor houden, dat 's jaarlijks een 300tal Fransche privaat-onderwijzers in het keizerrijk worden geplaatst.

— 3 pCt. 75,25 à 35; 4$^{1}/_{2}$ pCt. 100,95 à 101; bank 2800 à 2790; 4$^{1}/_{2}$ pCt. Belg. 98; Rom. 95 5 pCt. Oost. 94.

PARIJS 4 October.

Gister liet men de Oostersche kwestie rusten; men wilde afwachten wat te Warschau zou geschieden en verheugde zich bij voorbaat in hetgeen, naar het zeggen ook van de *Ass. Nationale*, ten gunste van den vrede te Olmutz was gedaan. Heden is 't geheel anders. Het Turksche vraagstuk heeft overal de gemoederen bezig gehouden en op alle beurzen de fondsen aanmerkelijk doen dalen. Alleen de Weener beurs heeft zich iets beter gehouden.

Toch is er geen enkel zeker berigt, dat tevens zoo bepaald oorlogzuchtig is. Wel heeft de telegraaf tijdingen uit Konstantinopel aangebragt tot den 25, of, volgens anderen den 26. Daarin wordt gemeld, dat in een grooten Raad over de weigering van den keizer van Rusland tot aanneming der gevraagde wijzigingen op de Weener nota beraadslaagd is. Er was besloten, dat men die wijzigingen zou blijven vorderen, zonder er iets in te veranderen. Dit schijnt zeker. Maar nu voegt men er bij, dat de groote raad tevens tot den oorlog zou besloten hebben; enkelen beweeren zelfs, dat de oorlogsverklaring reeds den 26. aan de muren van Konstantinopel was aangeplakt. Dit laatste schijnt geheel voorbarig. Indien er immers werkelijk tot den oorlog zou besloten zijn, dan moet de verklaring er van toch eerst door den Sultan en vervolgens door den *Sheik-'l-Islam* worden goedgekeurd, en is eene aanplakking op den 26. reeds alleronwaarschijnlijkst. — Anderen echter zeggen, dat na de handhaving der gevraagde wijzigingen, door den Raad besloten is, den 26. of 27. over den oorlog te beslissen.

Hoe weinig geloof nu de oorlogsverklaring al moge verdienen, de tijdingen zijn toch zeker ernstig, omdat men weet, hoe oorlogzuchtig de openbare meening in Turkije is, en ook, omdat de toon van Engelsche en Fransche bladen beiden evenzeer verontrustend is. De *Patrie* en de *Constitutionnel* noemen heden de vredelievende berigten van de *Assemblée* baker-vertellingen, en de *Ass.* zelf is heden in de verdediging zijner inlichtingen zeer verward. — De *Times*, die den vrede steeds zoo ijverig voor heeft gestaan, ziet den toestand ook ernstiger in, en gewaagt evenzeer van eene oorlogsverklaring, die door de Porte aan Rusland zou gedaan zijn.

Alleen de Duitsche berigten blijven vredelievend en geven aan den Czaar de meest gunstige gestemdheid voor den vrede. Men zou bij den Divan blijven aandringen op eene aanneming der Weener nota, maar van den Sultan tevens de toezegging doen van eene door alle mogendheden geteekende verklaring, waarin de onafhankelijkheid en onschendbaarheid van Turkije wordt gewaarborgd.

Wat van dit aanbod te gelooven, is onzeker; spoedig hoopt men langs den gewonen weg nadere tijdingen te ontvangen, die in 't zekere zullen stellen, wat de kortheid der telegraphiesche depèches steeds zoo onbepaald aangeeft.

Aller aandacht is hier door de meer dreigende houding van de Turksche kwestie bezig gehouden. De ministers zijn heden te St. Cloud bijeengeweest.

— 3 pCt. 74,60 à 74,10; 4$^{1}/_{2}$ pCt. 100,90 à 50; Bank. 2790 à 2800; 5 pCt. Belg. 97$^{3}/_{4}$; Rom. 95; 3 pCt. Sp. 46$^{1}/_{2}$; binnenl. 41$^{1}/_{2}$; uitgest. 21$^{1}/_{2}$; 5 pCt. Oost. 94; 5 pCt. Piem. 95.

NEDERLAND.

UTRECHT 4 October.

Het was heden voor een onzer Hoogleeraren en voor velen met hem een gedenkwaardige dag: Professor *Suerman* vierde zijne 70ste verjaring, en bereikte daarmede tegelijk het tijdstip, waarop het hem vergund is na 38jarigen onvermoeiden arbeid ten beste onzer Akademie en der aan zijne zorg toevertrouwde leerlingen, eene zoozeer verdiende rust te gaan genieten. Gelukkig neemt echter de waardige man niet geheel van de Akademie, van zijne leerlingen afscheid; ook nu nog zal hij, schoon onverpligt, voortgaan den schat zijner kennis en ondervinding aan anderen mede te deelen.

Een aantal leerlingen en oudleerlingen van den hooggeschatten Hoogleeraar hadden zich vereenigd, om den man, die door hen als leermeester hooggeacht, die hun als vriend dierbaar is, op dezen dag een blijk van dankbaarheid aan te bieden.

Diep aangedaan was de waardige man, toen hij, binnengeleid in de zaal, waar hem zijne vroegere en tegenwoordige leerlingen afwachtten, aldaar zoovelen vereenigd zag, die op zoo verschillende tijden de vruchten van zijn onderwijs en zijne rijke ondervinding hadden geplukt; en die aandoening klom nog, toen hem de heer *A. Doncan*, kandidaat in de medicijnen aan onze hoogeschool, in welsprekende en treffende bewoordingen toesprak, terwijl de aandoening, die op aller gelaat te lezen was, toonde hoezeer de spreker de tolk van aller gevoelens was.

Daarop werd den hoogleeraar het aandenken aangeboden, bestaande in een porcelein met zilver gemonteerd fruit-middelstuk, benevens vier fruitschalen, door den heer *van Kempen* alhier keurig en smaakvol bewerkt. Op het middelstuk was de volgende inscriptie gegraveerd:

„*Viro Clarissimo Bernardo Francisco Suerman, septuagesimum aetatis celebranti, de civitate, academia et discipulis insigniter merito, offerunt grati discipuli, Trajecti ad Rhenum, d. IV. m. Octobris, a. MDCCCLIII.*

Innig geroerd beantwoordde de Hoogleeraar de tot hem gerigte woorden. Sprak aan den eenen kant diepe weemoed uit zijne taal, bij de herinnering aan alles, wat hem op zijnen levensweg smartelijks was overkomen, aan de andere zijde straalde daarin de vreugde door van zich door zoovelen geliefd te zien, die erkennen een aanmerkelijk gedeelte hunner vorming aan hem verschuldigd te zijn.

— Gisteren avond sprak dr. *Verloren* in de Vereeniging tot nuttige kennis over verschillende wijzen van ontwikkeling in het dierenrijk, vooral over de merkwaardige vormveranderingen van vele ingewandswormen, naarmate zij achtereenvolgens door onderscheiden diersoorten worden opgenomen. Zijn hart gevoelde behoefte, om juist dezen avond daarover te spreken, daar het de eerste maal was na het treurig verscheiden van een stadgenoot, die, behalve zijne vele andere verdiensten, voor onderwijs en wetenschap, ook deze had, in deze verborgen zaken eene hoogst belangrijke ontdekking te hebben gedaan. Hij hoopte, dat deze weldra zou kunnen worden bekend gemaakt. Hij moest hulde brengen aan zijn vriend *F. D. Shubärt*, in leven prosector aan de Hoogeschool alhier, die om zijne regtschapenheid en te belangelooze liefde voor de wetenschap de hoogste achting verdiende, en die, had hij in zijne jeugd meer wetenschappelijke opleiding genoten, geschitterd zou hebben als een eerst licht.

— H. M. de koningin-moeder en Z. K. H. prins *Hendrik* worden tegen het einde der loopende maand te 's Hage terug verwacht.

— Met leedwezen vernemen wij, dat de hertog *van Saxen Weimar* zal vervangen worden in zijn opperbevel over de troepen in Oost-Indiën, door den generaal, ridder *de Steurs.* De opmerking van eenige bladen dat deze laatste generaal reeds sedert 12 jaren met verlof zich hier te lande bevindt, en in dien tusschentijd o. a. dezen rang heeft verworven, in verband met het groote belang dat ons land er bij heeft, om het O. I. leger aan het bevel van ervaren en kundige mannen toevertrouwd te zien, zou wel eenigzins bekommernis kunnen wekken. Mogt de tijding later bevestigd worden, dan hopen wij, dat onze regering in den heer *de Steurs* een man mag gevonden hebben, die wars van halve maatregelen, het Neêrlands gezag in onze O. I. bezittingen zal weten te handhaven.

— De Fransche gezant te 's Hage, baron *d'André* is den 4 dezer met verlof naar Parijs vertrokken, doch wordt spoedig terugverwacht.

— Op den 3. October zijn de HH. generaals van Baden en Pruisen en daags te voren de kolonel *van Panhuis*, welke van wege ons gouvernement te Tilburg met de inspectie van het Limburgsch bondscontingent is belast, aldaar aangekomen en aan het logement de Goude Leeuw afgestapt.

Den 4. des voormddags is ondanks het ongunstige weder op de Loonsche heide onder die gemeente, met de inspectie van de artillerie en mineurs tot het bonds contingent behoorende, een aanvang gemaakt.

— Op eene kleine vergissing in voorstelling, die *facto* nog al van belang is, moet men *de Tijd* opmerkzaam maken. — Het ministerie *Thorbecke* matigde zich aan, om alles eigenmagtig te behandelen, en sloot zich zoo digt mogelijk aaneen, opdat de Koning door dat bolwerk onzigtbaar werde; het tegenwoordige ministerie, dat deszelfs roeping beter begrijpt, plaatst den Koning voor zich, opdat het volk den Vorst zie en kenne, zooals Hij als onzen Koning gezien en gekend moet worden, omgeven van waardige raadslieden van de Kroon, zooals Hij dezen wenschte en verkoos. — Door het vorige ministerie werd de Koning dus, als men het zoo noemen mag, met zorg voor het oog der natie verscholen; door het tegenwoordige wordt Z. M. erkend in zijne waarachtige en gezegende waarde.

En hoe classificeert nu *de Tijd* dien stand van zaken? Dat blad schrijft:

„Het vorig ministerie nam de verantwoordelijkheid op zich van al wat het verrigtte, en dekte steeds en onder alle omstandigheden den Koning. Het tegenwoordig gouvernement integendeel verschuilt zich achter den Koning, om de verantwoordelijkheid zijner partij-daden te dekken, door de Majesteit van den troon. Door de vorige regering werd alzoo de Koning tegen partijzucht behoed; door de tegenwoordige integendeel wordt de Koning als partijhoofd voorgesteld, en aan partijzucht prijs gegeven."

— Tot aanhangsel op het gisteren door ons vermelde uit Genève kunnen wij melden, dat aldaar 50 familiën tot het Protestantisme zijn overgegaan.

— Men leest in *de Tijd* een apostolischen brief van den 29. Aug., bevattende de excommunicatie, enz. van den bisschop der R. klerezie van Deventer. Nadat de paus in dien brief van zijne „onafgebroken zorg en waakzaamheid voor de algeheele kudde des Heeren tegen de listen en aanvallen van roofgierige wolven" de verzekering heeft gegeven, zegt Z. H. verder in dien brief:

„Wij dan verfoeijen op nieuw te dezer gelegenheid met den meesten nadruk en openlijk dit hun boosaardig bestaan; en, het voetspoor volgende van Onze Voorgangers, laten Wij de welverdiende bestraffing niet achter van hetgeen onlangs betreffende Deventer is geschied. Krachtens Onze Apostolische Magt alzoo oordeelen en verklaren Wij bij dit schrijven vooreerst, dat gemelde keuze van *Hermanus Heijkamp* tot Bisschop van Deventer onwettig is en van volstrekt geene waarde; alsmede, dat zijne op die keuze gevolgde wijding is ongeoorloofd en heiligschendend; vervolgens excommuniceeren Wij, krachtens dezelfde Onze Apostolische magt, en meergemelden *Hermannus Heykamp*, en al degenen, welke, hetzij tot zijne verkiezing, hetzij tot zijne wijding op eenige wijze hoegenaamd medewerking, raad of toestemming gegeven hebben, en willen en gelasten Wij ten strengste, dat zij door alle Katholieken en bijzonder door U, Geliefde Zonen! als geëxcommuniceerden worden aangezien en gehouden."

De brief eindigt met de bede, dat „*Heijkamp* zelve en de schaar van scheurlingen, welke met hem instemt, opgewekt door de geestelijke straffen, de oorzaak van de zielsdroefheid des pausen mogten wegnemen, door de oogen te openen en tot zich zelve in te keeren."

— Gisteren heeft de arrondissements-regtbank van Amsterdam uitspraak gedaan in de twee gedingen, hangende tusschen de eigenares van het ingestorte huis *de Roode Schulpen* en de eigenaars der beide belendende percelen. De eisch door de laatsten ingesteld strekte tot vergoeding van de schade door de instorting geleden. De regtbank heeft den eisch toegewezen en wel op grond (zoo als in dit vonnis in verband met het ten deze gevallen interlocutoir vonnis blijkt), dat de instorting van het pakhuis aan bouwvalligheid was te wijten, en dat ieder instaat voor de schade die zijne zaak aan anderen door gebrek van voorzorg toebrengt.

— In de *'s Grav. N. bode* leest men, dat de burgemeester eener gemeente, waarin zich een cholera geval had vertoond, het bed, waarop de lijder was gestorven, en dat diens zoon voor zich wilde gebruiken, omdat hij geen bed had, en sedert lang op stroo moest slapen, uit eigen fondsen opkocht en deed verbranden, om zijne gemeente voor verdere aansteking der ziekte te verhoeden.

— In de zitting van den gem. raad van 's Hage van dingsdag is de badmeester *Pronk* geschorst in zijne betrekking, ter zake van zijn berispelijk gedrag bij den laatsten storm, waardoor groote schade is veroorzaakt aan de gemeente-badhuis-koetsen.

In die zelfde zitting is met 15 tegen 14 stemmen aangenomen, dat in die gemeente eene belasting op de honden zal worden geheven.

— De verwoesting in de Biesbosch door den laatsten storm veroorzaakt is verschrikkelijk. Reeds zijn 4 lijken gevonden. Het aantal verdronken vee wordt p. m. verzekerd op 1400 stuks. Aan den dijk bij Werkendam lagen 150 stuks verdronken vee. Met zekerheid is nog niets op te geven, aangezien de verdronken polders nog niet allen van het water zijn bevrijd.

— Naar men verneemt, zijn de kosten tot herstel van den grooten zeedijk ten westen van Hellevoetsluis, die onlangs belangrijke reparatien had ondergaan, doch door den laatsten storm grootendeels vernield is, op niet minder dan *f* 25,000 geraamd.

— Het *Handbl.* berigt, op verzoek van den zaakgelastigde der Vereen. Staten, dat de bank der Vereen. staten eene instelling is, die *niet* in verband staat met de regering der Unie.

— Nadat gedurende verscheiden dagen geene aanvoeren van haring hadden plaats gehad, is laatstl. zaturdag te Vlaardingen aangekomen stuurman *J. van Kampen*, die door het verlies van een groot gedeelte van zijn vischwant genoodzaakt was huiswaarts te keeren, met circa 60 ton vollen en ijlen haring, welke in den afslag met *f* 29,50 zijn betaald, zijnde *f* 4½ boven den vereenigingsprijs. Bij de kooplieden was geen voorraad van haring meer, zoodat men zonder spoedige aanvoeren aanmerkelijk hoogere prijzen te gemoet zag. De berigten, door genoemden stuurman van de visscherij gebragt, luiden over het algemeen niet gunstig.

— Gedurende de maand Sept. zijn over den Hollandschen spoorweg vervoerd 84,725 reizigers, als van Amsterdam 19,834, Haarlem 11,687, Leyden 8,276, 's Gravenhage 15,066, Rotterdam 14,590, enz. opbrengst *f* 85,570,80; opbrengst der goederen *f* 13,267,90, te zamen *f* 834,103.55½.

— De volgende berigten zijn uit de Hollandsche kolonie Sheboygan (N. Amerika) van 6 Sept.: „Er zijn in de afgeloopene week 4000 landverhuizers te New-York aangekomen, van welke 1500 voor eenige dagen in een trein over den central spoorweg zijn gepasseerd. Eenige Groningers worden hier verwacht.

„De uitgevondene stoombrandspuit wordt hier zeer geroemd. Ze heeft wel iets van een locomotief, en werpt het water 200 voet hoog, en omstreeks 200 tonnen in het uur, in een tot zes stroomen. Het werktuig kan in vijf minuten aan den gang worden gebragt, vereischt vier man en vier paarden en heeft krachtiger uitwerking dan zes gewone brandspuiten. Bij eenen brand, welke in Mei j.l. te Cincinnati plaats had in eene uitgestrekte brouwerij, wierp deze machine 15,000 tonnen water in acht uren tijds, en alleen die groote hoeveelheid heeft het geheele blok huizen, waartoe de brouwerij behoorde, voor geheele vernieling kunnen behoeden."

— Eene aangename verrassing wordt ons kunstminnend publiek voorbereid. In de volgende week zal de heer QUIRIN MULLER, uitvinder van de Tableaux vivants, alhier een paar voorstellingen geven met zijn gezelschap uit 43 personen bestaande. — Voor de eerste voorstelling van maandag heeft hij zich vereenigd met het zich thans in Amsterdam bevindend Duitsche tooneelgezelschap, dat voorleden jaar zooveel genoegen in de hoofdstad heeft gegeven, en thans weder, volgens de *Amst. Ct.* van gisteren woensdag, de meeste blijken van bijval van het Amst. publiek heeft verworven. Voor eene tweede voorstelling heeft de heer *Muller* zich vereenigd met de heeren *Schoeman en v. Lier*, voor eene voorstelling van Hollandsche tooneelstukken. — Wat het gezelschap van den heer *Muller* betreft, wij lezen deswege in het reeds gemelde dagblad:

„De *tableaux vivants*, die de heer *Muller* voorstelt, munten uit door naauwkeurigheid en waarheid van voorstelling. De schoonste standen, de bevalligste groepen en de meest zamengestelde komposition worden door zijn uit fraai gevormde personen bestaand gezelschap, waaronder vooral madame *Muller* en hare zuster uitmunten, met de meeste naauwgezetheid en juistheid, tot zelfs in de kleinste accessoires, teruggegeven, zoo zelfs, dat de nagebootste kunstwerken, zoowel van moderne meesters als van de antieken, daardoor nog overtroffen worden. Voortreffelijk zijn *de Bachannaliën* en daaronder vooral *de Bacchanten* haren *Panther lavende*, naar de schilderij van *Adolph Günter*, *het drinkfeest van Bacchus*, *Ariadne en Herkules* naar een antiek basrelief, *Bacchus en Hebe* van Canova en Thorwaldsen, *Ariadne* naar Danneker en de *optogt van Silenus* naar een antiek basrelief. Niet minder uitmuntend zijn de *watertableaux*, waaronder *de verlatene Ariadne* naar Wertmuller, *Hero en Leander* naar Steinhäuser en *de Oceaan* naar een antiek basrelief. Bijzonder fraai, ja onovertreffelijk is de *Prometheus*. Wien is deze uit de grieksche oudheid onbekend? Prometheus, die het vuur aan den hemel ontstal en het op de aarde overbragt, en tot straf daarvoor aan den Kaukasus werd gesmeed, alwaar een gier hem de steeds aangroeijende lever gedurig verslond. Hier wordt dit tableau op meesterlijke wijze voorgesteld. Het is eene groep, die evenzeer uitmunt door stoutheid van konceptie als door heerlijke en krachtige uitvoering. Wij zouden nog kunnen spreken van de bevallige groep der drie gratiën, *Diana met haar gevolg*, Arthemis (de grieksche naam voor Diana) *met nimfen in het bad*, *een slapende Amor* en zoo vele andere, indien wij hierdoor de beperkte ruimte ons afgestaan niet overschreden. Waarlijk, wie een schoon en edel kunstgenot wenscht te smaken, hij verzuime niet de *tableaux* van den heer *Muller* te gaan zien."

DEN HELDER 4 October.

Te Texel binnen Wolvisch, kapt. *Schut*, van Batavia.

In de gronden van Terschelling zijn van 26 Sept. gestrand 3 vaartuigen, als de Russische schooner Stad Pernau, het noordsche schip Liberté, en de Portugesche brik Joven Nicolo. De manschap is, op 4 man na gered.

ADVERTENTIEN.

REDERIJKERSKAMER
DE EENDRAGT,
ONDER DE ZINSPREUK:
VOOR KONING EN VADERLAND.

(34) *** **Kunstbeschouwing** op Zaturdag 8 October 1853, des avonds ten 7 ure in het locaal van den heer WOLTERS op het Vreeburg.

De toegang staat alleen open voor HH. leden, voorzien van hun insigne, die tevens het regt hebben, één *Heer* te introduceren.

Inmiddels wordt aan HH. leden, die nog geen insigne bezitten, kennis gegeven, dat de insignia nog steeds bij den heer HELLENDOORN berustende zijn en daar dus kunnen worden afgehaald.

De Secretaris,
W. C. GROENEVELT.

(34) *** Op morgen Zaturdag den 8 October 1853, des namiddags ten één ure, zal te Utrecht, publiek worden Verkocht, ten overstaan van den Notaris Mr. H. A. R. VOSMAER:

I. Het in zeer goeden staat onderhouden tot Zomer- en Winterverblijf geschikt BUITENGOED, genaamd *DE HORST*, gelegen onder Driebergen, aan den Straatweg naar Doorn, voorzien van een bijzonder goed en geriefelijk ingerigt HEERENHUIS, met tien Kamers, meest allen uitzigt hebbende op den Straatweg; waarachter een Gebouw geschikt tot Oranjerie, benevens eene Kamer en Badkamer, Stal voor 4 Paarden, ruim Koetshuis, eene Schuur met Koestalling, Tuinmanswoning; voorts smaakvol aangelegd Plantsoen met Lanen van opgaand Hout en Wandeldreven, uitgestrekten Moestuin en Boomgaard, Bouwland, enz. Alles te zamen eene uitgestrektheid hebbende van circa vijf bunders. Te aanvaarden 15 November.

II. Een zeer aangenaam gelegen BUITENVERBLIJF, aan den Straatweg in het dorp Driebergen, bestaande uit een goed betimmerd en logeabel HEERENHUIS, geschikt tot Zomer- en Winterverblijf, hebbende acht Kamers, Keuken, Kelder, beschoten Zolder, een smaakvol aangelegden Tuin, waarin Prieel en Berg, Schuurtje. Verhuurd voor *f* 625 aan den Heer Baron *van Wassenaer tot Catwijck*.

Deze percelen zijn te bezigtigen des Dingsdag en Vrijdags van 11—3 ure, mits voorzien van een toegangbillet, ten Kantore van den Notaris VOSMAER te Utrecht verkrijgbaar.

(33) *** Men zal op morgen Zaturdag, den 8. October 1853, des namiddags te 5 ure, in het lokaal van Verkoopingen achter St. Pieter te Utrecht, in het openbaar aan den meestbiedende verkoopen: Een hecht- sterk en welbetimmerd HUIS met TUIN, werkplaats en verder aanbehooren, staande en gelegen te Utrecht, aan de Oostzijde van den Springweg, nabij de Marieplaats, Wijk E, No. 231, groot 2 Roeden, 24 Ellen. Te aanvaarden 1 November 1853. Breeder bij aanplakbilletten omschreven en nader onderrigt te bekomen ten Kantore van den Notaris DWARS.

(34) *** Op morgen Zaturdag den 8 October 1853, des namiddags ten vijf ure, zal aan het Kantoor van Verkoopingen te Utrecht, achter Sint Pieter, ten overstaan van den Notaris WIGMAN, residerende aldaar, worden geveild en verkocht:

Eene HUIZINGE, ERF en GROND, gelegen te Utrecht onder Catharijne, op den hoek van den Singel, genaamd het Haagsche en Leijdsche Veerhuis, wijk L. No. 1, waarin de Tapperij wordt uitgeoefend. Te aanvaarden 1 December 1853. Breeder bij biljetten en nader onderrigt te bekomen ten kantore van bovengenoemden Notaris.

(34) *** Het HUIS en ERF, te Ysselstein, waarin eene Hoepelmakerij wordt uitgeoefend, is op den 3 October 1853 provisioneel toegewezen voor de som van *f* 1350, en de drie ARBEIDERSWONINGEN te zamen voor de som van *f* 515. Deze perceelen kunnen jaarlijks aan huur opbrengen omstreeks *f* 275, en zullen op Maandag den 10 October 1853, des voormiddags ten 11 ure, te Ysselstein finaal worden verkocht. Nadere informatien zijn te bekomen ten kantore van den Notaris H. D. G. A. IMMINK aldaar.

(34) *** Op Dingsdag den 11 en Woensdag den 12 October 1853, des voormiddags ten 9 ure, zullen te Vreeswijk, ten sterfhuize van J. SPINHOVEN, in het openbaar en *om contant* geld worden verkocht, als op den eersten dag:

10 PAARDEN, 29 MELKKOEIJEN en PINKEN, 12 KALVEREN, 6 VARKENS, omstreeks 40,000 Ned. pond. Waarden en ander HOOI, WAGENS, KARREN, PLOEGEN, EEGDEN en verder BOUW- en MELKGEREEDSCHAP; voorts op den tweeden dag eenen volledigen Bouwmans INBOEDEL van Tafels, Stoelen, Spiegels, Kabinet, Buffetten, Uurwerken, Bedden en toebehooren, Porcelein, Koper-, Tin-, Blik-, IJzer- en Aardewerk, en hetgeen verder ten voorschijn zal worden gebragt.

Breeder bij billetten omschreven en nader onderrigt te bekomen ten Kantore van den Notaris H. D. G. A. IMMINK, te Ysselstein.

(34) *** Op Donderdag den 13. October 1853, des voormiddags ten 10 ure, zal men aan de Huizinge binnen Utrecht, voor Klarenburg, Wijk D. n°. 505, ten overstaan van den Notaris BUSKES, in het openbaar om kontant geld Verkoopen: Een ZINDELIJKEN INBOEDEL, bestaande in onderscheidene grove en kleine Meubelen, Goud, Zilver, Linnen, Beddengoed, Vloerkleeden, Porcelein, Glas, Aardewerk, Koper, Tin, Blik, IJzerwerk en Boeken, hetwelk aldaar kan bezigtigd worden Woensdag 12 October van 10 tot 2 uren.

VERKOOPING VAN
HAARDEN, KAGCHELS, ENZ.

(34) *** Men zal op Donderdag 13 October 1853, des voormiddags ten 10 ure, ten Kantore van het *Stads-Venduhuis aan de Mariaplaats* te Utrecht, publiek Verkoopen: Eene groote partij *Maastrichtsche-Deventersche- Creveldsche-* en andere moderne HAARDEN en KAGCHELS, alsmede *Fournuizen, Haardstellen, Kolenbakken, Potten* en meerdere IJzerwaren.

De bij te voegen Artikelen worden dagelijks ten Kantore voornoemd aangenomen, terwijl alles daags te voren van 10—4 ure zal te zien zijn.

Châles & Soieries.
BURGER, BOHLEN & Co.

(3441) nemen de vrijheid te vermelden, dat zij ontvangen hebben eene uitgelezene collectie CHÂLES en ZIJDEN STOFFEN, benevens de nieuwste Stoffen voor het Najaarsaizoen, ROBES, BRODERIES, RUBANERIES. Beleefdelijk bevelen zij zich aan.

STOOMBOOT-DIENST
TUSSCHEN
CULENBORG, VREESWIJK EN ROTTERDAM
EN TUSSCHENLIGGENDE PLAATSEN
EN TERUG,
MET HET STOOMSCHIP *DE STAD CULENBORG.*

(33) *** Van Culenborg des Maandags morgens ten 4 1/2 ure;

van Vreeswijk des Maandags morgens ten 5 1/2 ure.

Andere dagen, uitgezonderd des Zondags,

van Culenborg 's morgens ten 7 1/2 ure;

van Vreeswijk 's morgens ten 8 1/2 ure,

om te Rotterdam aan te komen 's Maandags ten 9 ure, en de andere dagen ten 11 1/2 ure.

Van Rotterdam iederen dag, uitgezonderd des Zondags, 's namiddags ten 2 ure, om te Vreeswijk aan te komen ten 6 ure.

In correspondentie met de Spoortreinen van Utrecht naar Amsterdam en Arnhem en met de Diligence-onderneming op Amersfoort van A. VAN NIMWEGEN, die voormiddags 5 1/2 uur van Amersfoort en namiddags 7 1/2 uur van Utrecht vertrekt, uitgezonderd 's Maandags morgens.

Nadere inlichtingen worden gegeven bij de Agenten, als: te *Utrecht*, bij A. DE GROOT, in *de liggende Os*, op het Vreeburg, alwaar de Diligence voor *Vreeswijk* zal vertrekken 's Maandags morgens ten 4 1/2 ure; de overige dagen ten 7 1/2 ure, en bij MAARSCHALKERWAARD, buiten de Tolsteegpoort, alwaar de Barge afvaart.

(34) *** **Verhuist** G. ZANDKUIL naar de Oudegracht bij Smeebrug Wijk A. No. 46. Ontvangen eene partij STOELEN met Riet, Stroo en Matzitting.

Utrecht 1 October 1853.

GOEDKOOP AANBOD.

(34) *** Een BOVENHUIS te huur buiten de Waard voor den matigen huurprijs van *f* 180. Te bevragen bij E. VAN DEN BERG, Mr. Timmerman in de Bakkersteeg.

(34) *** Er wordt gevraagd een HOROLOGIEMAKERSBEDIENDE, die volkomen het kleine werk verstaat; men adressere zich met franco brieven of liefst in persoon bij B. BUNTE, Horologiemaker te Utrecht.

J. A. P. Beudeker, Ganzenmarkt Utrecht,

(34) heeft ontvangen de nieuwste artikels van onvervaardigde PELTERIJEN, en is thans weder ruim voorzien van MOFFEN, BOA'S, PALENTINES, MANCHETTEN, CHANCELIÈRES, etc. in alle soorten, en vervaardigd naar den laatsten smaak.

(34) *** Te verkrijgen bij M. J. C. HAM Choorstraat: Echte *Krimpvrije Leidsche Wol* in alle soorten, *Labadist, Zephier Wol, Saijetten* alsmede *gebreide Borstrokken, Rokken, Pantalons, Kousen* en *Sokken*, benevens verschillende smaakvolle artikelen voor het Winter Saisoen.

OESTERBERIGT.

(33) *** H. KOENDERS, aan de Maartensbrug op de Vischmarkt, verwittigt bij deze aan zijne geëerde Stadgenooten dat bij hem verkrijgbaar zijn versch aangekomen Zeeuwsche, Texelsche en Engelsche OESTERS, alsmede dat bij hem verkrijgbaar is Gemarioneerde HARING, ingelegde PALING, Bootmans, Winter en Groene Haagsche HARING, fijne Engelsche BIEREN, beste Bergsche ANCHOVISCH, alles tot civiele prijzen, belovende eene prompte en civiele bediening.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Oct.	Uren	Windrigting.	Wind kr.	Barom. bij 0°	Ther. F	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	*Aanmerkingen.*
4	8	zzw.	1	766,38	41,5		0.91	0.2	Bijna helder.
	2	z.	2	63,49	51,8	— 8.1	67	0	Zwaar bewolkt.
	10	z.	2	60,22	47,5		80	0.1	Betrokken.
5	8	zzo.	2	55,15	46,4		83	1.5	Bewolkt.
	2	zzo.	2	51,78	52,7	— 4.7	76	0	Zwaar bewolkt
	10	z.	1	49,14	50,7		96	2.7	Betrokken.

PRIJZEN DER EFFECTEN.
AMSTERDAM 5 Oct. 1853.

OMSCHRIJVING.	volgens de Societ. tot nut des Obligatie-Handels. van	tot	gebl.
NEDERLAND.			
Werkel. Schuld. . . . 2 1/2 pCt.	61 5/8	61 7/8	61 13/16
dito dito . . . . . . 3 „	74 1/2	74 3/4	74 3/4
dito dito . . . . . . 4 „	93 1/8	93 1/4.	93 3/16
Amortisatie-Sijndicaat 3 1/2 „	92 3/4		
Leen. Holl. Spoorweg 4 1/2 „	100		
FRANKRIJK.			
Certificaten . . . . . . 3 pCt.	69 1/2		
RUSLAND.			
Oblig. bij *Hope en Comp.* 5 pCt.	106 7/8		
Obligat. 1828 en 1829 5 „	106 1/8		
Certificat. 1831 & 1833 5 „	97	97 1/4	
Certificaten bij *Stieglitz* 4 „	90 1/4		
dito *Stieglitz* N. . . . . 4 „	90 1/4		
dito Adm. te Lond. 4 1/2 „	96 3/4	97	
Certific. van Assign. . 6 „	72 7/8	73	72 7/8
POLEN.			
Obligatien . . . . 4 pCt.	84 1/8		
SPANJE.			
Obligatien . . . . 1 „	21 7/16	21 9/16	21 9/16
Binnenl. Schuld . . . 3 „	41 1/16	41 1/8	41 1/8
Amortisable	4 7/8		
Bewijzen Coupons	5 1/16	5 1/8	
OOSTENRIJK.			
Oblig. Metaliek . . . . 5 pCt.	78 1/2	78 3/4	
dito dito N. . . . . . . 5 „	92 5/8	93 1/4	92 5/8
dito dito La B. . . . 5	92 5/8	93 1/4	92 5/8
dito dito . . . . 2 1/2 „	40 5/16	40 3/8	
BELGIE.			
Certific bij *Rotschild* 2 1/2 „	50 5/8	50 3/4	50 5/8
BRAZILIE.			
Geldl. 1824, £ 100 . . 5 pCt.	97 3/8	97 1/2	
PORTUGAL.			
Obligatiën . . . . 3 pCt.	38 3/16	38 3/8	38 3/16
AMERIKA.			
Peru, Geldleening 1853 4 1/2 pCt.	68 3/4	69 1/2	69 3/8
Grenada, Oblig. . . . 2 1/4 pCt.	20	20 1/8	
Mexico, Obl. 1851 £ 100 3 „	22 1/2	23 1/16	

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.

Zitting van den stedelijken Raad
van 29 September 1853.

Tegenwoordig zijn 23 leden. Afwezig de heeren *v. Reede*, *v. Asch v. Wijck*, *v. Ittersum* en *Jongeneel*.

Is ingekomen een schrijven van den heer *Wolterbeek*, waarbij hij aan den Raad kennis geeft van het overlijden zijns Vaders, den heer Dr. *J. J. Wolterbeek*, in leven Hoogleeraar in de Geneeskunde en Stadsdoctor.

De Comm., reeds vroeger belast met het onderzoek der geloofsbrieven van de nieuwbenoemde Raadsleden, brengt bij monde van den heer *Calkoen* haar rapport uit ten opzigte der geloofsbrieven van mr. *J. Ackersdijck*, en concludeert tot diens admissie. Dienovereenkomstig wordt besloten.

De heer *Karsten* legt de bij de wet gevorderde eeden af in handen des voorzitters.

De Burgemeester deelt mede, dat er, door het verscheiden van den hoogleeraar *Wolterbeek*, eene plaats vaceert van stads-doctor. Regenten van genoemde kamer hebben daartoe een dubbeltal voorgedragen, bestaande uit de heeren med. drs. *M. Imans* en *P. M. Adèr*.

Zijn ingekomen, in verband met die benoeming een viertal adressen als: van de heeren drs. *P. M. Adèr* en *J. C. van Eeten*, van den heer *L. Lamie*, en van den heer dr. *H. J. Broers*, beide laatsten echter meer betreffende den post van stads heel- en vroedmeester.

Er wordt dadelijk tot eene keuze overgegaan. Tot stemopnemers worden uitgenoodigd de heeren *M. v. Cleeff*, *v. Veersen*, *Boer* en *v. Lier*.

Bij de eerste en tweede stemming zijn de stemmen gelijkelijk verdeeld op de heeren *Imans* en *Adèr* (de heer *v. Hoytema* was niet in de vergadering). — Bij eene derde stemming bekomt de heer *Imans* 12 en de heer *Adèr* 10 stemmen, zoodat de eerste benoemd is. Van dezen uitslag zal berigt worden gegeven aan den benoemde en aan Regenten van de stads aalmoesenierskamer.

Aan de orde is de behandeling van het rapport der Comm., belast met het onderzoek naar de ingediende rek. over het dienstjaar 1852. – De conclusie van het rapport strekt tot goedkeuring dezer rekening, onder dankzegging aan Burg. en Weth. voor het getrouwe beheer en onder aanbeveling van eenige bedenkingen, vooral tegen den vorm, bij de Com. gerezen.

De heer *Voorduin* zegt, dat, ten vorige jare, ten opzigte der opgemaakte rek. over het dienstjaar 1851, bij hem de aanmerking rees, dat die rek. niet voldeed aan de eischen der gem.-wet. Het was eene rek. van den thesaurier, onderteekend door den Burgemeester. Niet iedere post der rek. was naar eisch gejustificeerd. Wel heeft Spr. vernomen, dat die rek. is goedgekeurd door Gedep. Staten, maar dit heeft zijn argument niet uit den weg geruimd. Spr. heeft nu deze rek. nagegaan en er vele verbeteringen in opgemerkt, zoodat hij dankbaar erkennen moet, dat men eene schrede is vooruit gegaan; edoch men heeft de eindpaal nog niet bereikt. Sommige posten namelijk zijn wel volkomen gejustificeerd volgens de vroegere wijze van handelen, maar eene andere wijze van rekening te doen, is door de gem.-wet voorgeschreven. Spr. houdt zich volkomen overtuigd, dat alle gelden nuttig zijn besteed, en hij kan de verzekering geven, dat bij hem daarover niet de minste twijfel bestaat; doch het geldt hier niet personen, maar het naleven van eenen vorm, door de wet geboden. Ten opzigte dezer rek. bestaat bij Spr. dus hetzelfde bezwaar hetwelk bij hem in den weg stond, om aan de conclusie op de rek. van 1851 zijn stem te geven. Spr. eindigt met te bekennen, dat hij zich geen rekenschap kan geven, waarom de door de wet geboden vorm wordt vermeden.

De heer *Verloren* heeft met genoegen het rapport der Comm. gelezen, en hij kan zich geheel en al met de conclusie vereenigen. Op dat rapport echter heeft hij eene aanmerking, welke bij de behandeling der begrooting te pas komen zal, betreffende de begrafenisregten. Ook Spr. acht het wenschelijk, dat die regten eene vermindering mogten ondergaan. Evenwel is er eene bedenking ingevoegd, behelzende de afschaffing der schadeloosstelling aan de kerkbesturen, waarmede Spr. zich niet kan vereenigen. Zulks zou in strijd zijn met de letter van het besluit, waarbij bepaald is geworden, om niet meer in de kerken te begraven, maar op de burgerbegraafplaats. En waarbij uitdrukkelijk aan de Kerkbesturen is toegekend eene schadeloosstelling voor het gemis der Kerkgeregtigheden. Het is hier de vraag niet, om een tantum voor die schadeloosstelling te stellen, maar om de schadeloosstelling in zijn geheel te laten vervallen. Spr. wenscht dus, dat bij de begrooting deze zaak in aanmerking worde genomen.

De heer *v. d. Heuvel* maakt geen de minste zwarigheid, om het rapport aan te nemen. Door afwezigheid is hij wel niet in de gelegenheid geweest hetzelve, als lid der Comm. *ad hoc* mede op te maken; doch hij kan er ten volle mede instemmen. Wat het punt der begrafenisregten betreft, dit staat minder in betrekking tot de rekening. Ten opzigte het gezegde van den voorlaatsten Spr.: alleen met den lof door deze over het opmaken der rekening geuit kan Spr. met hem instemmen. Al het overige door deze aangemerkt is reeds in het rapport aangewezen, om in aanmerking te komen bij eene volgende rekening.

Uit de stemming over deze conclusie, waaraan Burg. en Weth. geen deel nemen, blijkt, dat 17 leden er vóór zijn en 1 er tegen, namentlijk de heer *Voorduin*. (De heer *v. Hoytema* was ook bij deze stemming niet tegenwoordig).

De Burgemeester verklaart, dat er bij Burg. en Weth. geene andere lust bestaat, dan om de rekening zoo goed mogelijk in te rigten. Gaarne wenscht hij, dat, in overleg met de Comm. van financiën, de geopperde bedenkingen in overweging worden genomen.

Aan de orde van behandeling is het rapport van de Comm. over de ingebragte bedenkingen van den minister van binnenl. zaken op de belasting op de honden. — De Comm. stelt voor, aan de gemaakte bedenkingen gevolg te geven. — Beide deze voorstellen worden, zonder omvraag aangenomen.

Dit gewijzigde reglement zal thans op nieuw, door tusschenkomst van Gedep. Staten aan de goedkeuring des Konings worden onderworpen.

De Burgemeester merkt op, dat de begrooting thans is ingediend, en gedrukt, met de memorie van toelichting, aan de leden toegezonden. Bij eene vorige gelegenheid echter is de wensch geopperd, om dit stuk nog in handen eener afzonderlijke Comm. te stellen. Burg. en Weth. verzetten zich geenszins tegen dit voorstel, ofschoon zij den Raad moeten herinneren, dat de begrooting reeds door de Comm. van financiën is nagezien. — In omvraag wordt het voorstel, om eene nieuwe Comm. van onderzoek te benoemen, met 16 tegen 6 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *v. Hengst*, *Bake*, *Nahuys*, *Walland*, *Calkoen* en *Vrolik*. (De heer *v. Hoytema* was niet tegenwoordig.)

Tot leden dier Comm. worden benoemd de heeren *Schuller*, *Both Hendriksen*, *Jongeneel*, *Walland* en *v. Dielen*.

Is ingekomen een rekwest van het Nederl. Israëlietisch armbestuur, behelzende eene aanvrage om verhooging van subsidie met *f* 400. Dit stuk wordt gesteld in handen derzelfde Comm., belast met de begrooting.

Aan de orde van beraadslaging is thans het rapport der Comm. betreffende de benoeming van gemeente-ambtenaren.

De heer *v. d. Heuvel* zegt, dat twee leden der Comm., waaronder de rapporteur, niet tegenwoordig zijn, waarom hij meende, dat dit rapport thans nog moeijelijk in behandeling kon komen.

De Burgemeester herinnert dat de behandeling reeds lang is uitgesteld, en dat door een langer uitstel moeijelijkheden konden ontstaan. Zoo had er reeds een commies moeten benoemd worden, en die plaats kan nu nog niet worden vervuld. Burg. en Weth. kunnen zich met de voordragt in het algemeen wel vereenigen. Men kon overigens de zaak in behandeling nemen, en stuitte men op moeijelijkheden, dan kon men deze laten aanstaan.

De heer *Voorduin* heeft bij de algemeene beschouwingen gestuit op eene zwarigheid. Art. 145 der gem.-wet zegt: «de Raad benoemt alle ambtenaren, enz." — Het komt Spr. voor dat de wil van den wetgever geweest is, dat daar, waar niet bepaaldelijk de autoriteiten worden aangewezen om eene benoeming te doen, de Raad benoemt. De Comm. is van een tegenovergesteld beginsel uitgegaan, namentlijk, dat die ambtenaren, welke *niet* zijn uitgezonderd, zullen worden benoemd door Burg. en Weth. Men stelt dus tot regel benoeming door Burg. en Weth., tot uitzondering benoeming door den Raad. Dit, meent Spr., strijdt tegen de bedoeling van de wet. Spr. heeft getracht een middenweg te vinden, doch hij is daarin niet voldoende kunnen slagen. Hij gelooft namelijk, dat eene collectieve qualificatie op Burg. en Weth. inderdaad strijdt met de wet. Volgens art. 145 toch behooren alle benoemingen aan den Raad; de uitzonderingen moeten speciaal genoemd zijn.

De heer *v. d. Heuvel* maakt als lid der Comm. geene zwarigheid te erkennen, dat zij aanvankelijk een ontwerp heeft opgemaakt in diervoege, dat bepaaldelijk werden opgenoemd de ambtenaren en bedienden die niet door den Raad zouden aangesteld worden. Alstoen rees echter omtrent sommigen der opgegeven mindere qualiteiten de moeijelijke vraag of zij al dan niet onder de klasse der ambten en bedieningen konden gerangschikt worden. Dewijl het nu der Comm. voorkwam dat het in deze meer eene zaak van stijl was, en men alzoo behoudens de wet ook eene andere redactie vermogt aan te nemen, heeft zij verkozen bepaaldelijk op te geven welke ambtenaren en bedienden de Raad zich voorbehoudt te benoemen, en de aanstelling der overigen aan Burg. en Weth. op te dragen.

De heer *de Vos* vereenigt zich met de aanmerkingen, door den heer *Voorduin* geopperd. De voorgestelde zaak, zegt Spr., zoude ten gevolge hebben, dat men de wet werkelijk verandert, en daartoe heeft de Raad geene bevoegdheid. Spr. erkent de moeijelijkheid, om alle ambtenaren op te noemen; maar aan den anderen kant, wanneer men het voorstel volgt, dan loopt men in gevaar, door enkele ambtenaren door den Raad en alle andere door Burg. en Weth. te laten benoemen, dat het bij eene eventuele benoeming van laatstgen. den Raad kon voorkomen, dat die ambten. eigentlijk door den Raad behoorde benoemd te zijn.

De Burgemeester gelooft voor zich, dat de Raad in den regel alle benoemingen aan zich kan houden; maar ook de bevoegdheid heeft, om die aan anderen op te dragen; met andere woorden: dat de Raad vrij is. Voor het collegie van dagelijksch bestuur ware het gemakkelijk, indien de Raad alle benoemingen aan zich behield; maar hij gelooft, dat men daardoor alle veerkracht aan het bestuur zou ontnemen, als het namentlijk niet het regt heeft, om ambtenaren, waarmede het regtstreeks werken moet, te kunnen aanstellen. Het denkbeeld blijft dus dat de Raad zich alles kan voorbehouden, maar ook niet kan voorbehouden, behalve de benoeming van die ambtenaren, welke door de wet reeds zijn aangewezen. Nu heeft de Comm. een middenweg ingeslagen, die hem wel aannemelijk voorkomt.

De heer *de Vos* is het volkomen met den Voorzitter eens, dat het in vele betrekkingen van belang is, dat de magt van benoemen aan Burgem. en Weth. is toebetrouwd; maar de algemeene bevoegdheid is door de wet aan den Raad toegekend, en daarvan kan deze zich bij eene algemeene verordening niet

ontdoen. De bedoeling van de wet kan zijn, dat de Raad kan bepalen de benoeming van eenige ambtenaren aan Burg. en Weth. over te laten; maar nimmer, dat hij met voorbehoud van speciale benoemingen zou kunnen overdragen de algemeene bevoegdheid, welke de wet denzelve heeft toegekend. Het bezwaar, dat er eene kwestieuse benoeming kon voorkomen van iemand van wien het twijfelachtig was, of hij wel ambtenaar kon genoemd worden, of niet, kon hierin niet wegen, de Raad is dan alsnog bevoegd eene verordening in dat geval te maken. Maar Spr. acht het strijdig met de wet, dat men opnoemt ambtenaren door den Raad te benoemen, en alle anderen overlaat aan de benoeming van Burg. en Weths.

De Burgemeester ontwikkelt nader zijn gevoelen, dat de Raad in deze naar goedvinden vermag te handelen, en dat juist door de in art. 145 bedoelde verordeningen aan eene in den regel bestaande bevoegdheid kan gederogeerd worden.

De heer *v. d. Heuvel* beweert, dat in het ontwerp der Comm. juist geschiedt hetgeen in art. 145 der gem.-wet aan den Raad wordt toegestaan, d. i. het door eene plaatselijke verordening aan anderen opdragen van het regt van benoeming van eenige ambtenaren en bedienden. De aanwijzing dier ambtenaren en bedienden geschiedt alhier op eene negatieve wijze.

Het komt den heer *Calkoen* voor, dat het hier eene kwestie is van vorm. Spr. zegt, dat er hier van geene eigentlijke bevoegdheid van den Raad sprake is. Die bevoegdheid blijft altijd bestaan. Mogt de Raad later meenen, dat hij te verre gegaan is in het toekennen van de bevoegdheid aan Burg. en Weths., dan kan hij immers er later weder op terug komen.

De heer *Voordum* zegt, dat men toch wel alle beambten van de stad kent, even als alle takken van bestuur. Aan het hoofd van iedere tak van bestuur staat immers een wethouder, en die kent dan toch zijn personeel: Spr. kan zich niet begrijpen, dat er iemand onder de ambtenaren kan worden overgeslagen. Maar gesteld eens, zegt Spr., dat er een ambtenaar ware overgeslagen, om wien niet gedacht is; wat zwarigheid dan nog? Die zou voor den dag komen, zoodra er eene [illegible] kwam, en de verordening zou [illegible] met [illegible] worden. Het is hier geen [illegible] van stijl of vorm, zegt Spr, het is van hoog belang, dat er geen twijfel bestaat nopens de wettigheid van benoeming van eenig ambtenaar. Aan de benoeming moet niets ontbreken wat de wet gebiedt. Daarom wenscht Spr., dat men de zaak zelve nader moge onderzoeken en overwegen, opdat later niet de bedenking zou kunnen worden gemaakt, dat de zaak niet met genoegzame zorg was behandeld. Spr. deelt in de meening des voorzitters, dat de aanstelling en het ontslag aan Burg. en Weths. moeten verblijven van alle ambtenaren welke met het dagelijks bestuur werkzaam zijn. Hij zou daarom der Comm. in consideratie geven, om van den ingeslagen weg terug te komen, en het ontwerp te herzien. Dit laatste stelt Spr. voor met het oog op art. 77. van het reglement van orde.

De Burgemeester wenscht de onderhavige kwestie in verband te brengen met de verschillende artikelen. In art. 2 staan alle ambtenaren opgenoemd wier benoeming aan Burg. en Weth. wordt overgelaten; maar een practisch nut is gelegen in de algemeene bepaling die voorop gaat. Men weet namelijk niet welke ambtenaren er nog kunnen noodig zijn. Gesteld, zegt Spr., eene hevige ziekte deed zich plotseling op, waarvoor eene inrigting behoorde gemaakt te worden, en dus bedienden, oppassers, als anderszins noodig waren. Zou men in zulk een geval dan steeds eene raadsvergadering moeten beleggen, om in de benoeming dier noodwendige ambtenaren te voorzien?

De heer *Verloren* appuijeert het gevoelen der Comm. In effectu wordt immers toch de aanstelling door den Raad gegeven? Wat hij door een ander doet, wordt geacht door hemzelve gedaan te zijn. Wanneer nu de Raad een mandaat geeft aan Burg. en Weth. dan doet de Raad de aanstelling; dat mandaat kan generaal en speciaal zijn. Wat het wettelijke punt dus betreft, levert volgens Spr. het overlaten van de aanstelling aan het dagelijksch Bestuur geen bezwaar op. Alleen heeft Spr. eene aanmerking: hij gelooft, dat voor alle duidelijkheid het noodzakelijk was dat er werd ingevoegd, dat, wanneer het dagelijks bestuur de voorgedragen personen ongeschikt achten mogt, het niet aan de voordragt gehouden is.

De heer *van Lier* acht zich geroepen en verpligt, aan de vergadering de bezwaren mede te deelen, welke bij hem zijn gerezen. Art. 145 gemeente-wet dragt aan den *Raad* op de benoeming van *alle* ambtenaren en bedienden, wier benoeming niet bij *deze* wet *of de* plaatselijke verordeningen aan anderen *is* opgedragen. De benoeming door den Raad is dus *regel;* eene wettelijke bepaling of verordening is er noodig, om van dezen regel te kunnen afwijken. Bij de ontworpene verordening nu wordt de uitzondering tot regel verheven, en dit acht Spr. in strijd met het aangehaalde wetsartikel. Spr. vermeent de aandacht der vergadering daarenboven daarop te moeten vestigen, dat art. 145 zegt: „*is opgedragen*," en alzoo spreekt in den *voorleden tijd*, waaruit volgt, dat de wetgever alleen *bestaande* plaatselijke verordeningen op het oog heeft gehad en derhalve niet toelaat, bij nog te maken plaatselijke verordeningen, de benoeming van gemeente-ambtenaren aan anderen opdragen. Bij vergelijking van het thans besprokene art. 145 met art. 147, waar in den *toekomenden* tijd gesproken wordt, zal des wetgevers bedoeling nog duidelijker uitkomen. De vraag kan hier niet zijn, wat wenschelijk is, maar wat in de wet geschreven staat? De regtsregel, door den geachten vorigen Spr. uitgeroepen, kan op het gebied van publiek regt geene toepassing vinden. De Raad is, naar Spr. overtuiging, onbevoegd de magt, bij de wet aan hem toegekend, bij delegatie, aan anderen optedragen, en al konde zulks wettiglijk geschieden, dan nog behoort men, uit den aard der zake en ten einde zijne roeping niet geheel en al te miskennen, zoo spaarzaam mogelijk te zijn met zulke mandaten.

De heer *v. d. Heuvel* beantwoordt den heer *Verloren* door te bemerken, dat er in de verordening staat *op* de voordragt en niet *uit* de voordragt. Ten opzigte het door den heer *van Lier* gezegde merkt Spr. op, dat het »*is* opgedragen" meer ziet op den tijd, wanneer de benoeming noodig is.

De heer *de Vos* merkt nog op, dat de wetgever op het oog heeft gehad in den regel de benoeming door den Raad, en in exceptie die van Burg. en Weth., of anderen, en dat de woorden in art. 145 der gem.-wet: *de verordeningen* zelfs doen denken, dat de wetgever heeft bedoeld, dat de exceptie zoude voortvloeijen uit speciale verordeningen omtrent deze of geene betrekking, en geenzins heeft bedoeld het maken eener algemeene verordening, zoo als thans wordt voorgesteld.

De voorzitter zegt, dat men de benoemingen niet aan Burg. en Weth. behoeft over te laten, maar zelfs sommige aan de chefs van elke administratie zou kunnen toevertrouwen. De groote omvang van eene plaats kan zulke opdragten noodig maken. Spr. stelt voor, de algemeene beraadslagingen thans te sluiten en de leden [illegible] stem te doen uitbrengen over den inhoud van art. 1, dat toch het hoofdbeginsel der verordening bevat, namelijk aan Burg. en Weth. zijn opgedragen alle benoemingen, welke de Raad zich niet heeft voorbehouden, of waarover door de wet niet is beslist."

In omvraag stemmen 11 stemmen voor en 11 tegen. Vóór de heeren *v. Dielen*, *v. d. Heuvel*, *Calkoen*, *Hinlópen*, *Vrolik*, *Verloren*, *v. Voersen*, *v. Hengst*, *Bake* en *Schuurman*. (De heer *Voswinkel Dorselen* heeft middelerwijl de vergadering verlaten.)

De beslissing zal derhalve geschieden in eene volgende vergadering.

Thans wordt overgegaan tot de benoeming van een lid voor de plaatselijke schoolcommissie, in de plaats van den heer *G. J. van Mansvelt*, welke een eervol ontslag heeft bekomen. — De voorgestelden zijn de heeren dr. *A. S. Rueb* en mr. *H. Weller*.

Tot stemopnemers worden gekozen dezelfde heeren, welke in 't begin van deze zitting het bureau van stemopneming vormden.

Bij de eerste stemming verkrijgt de heer *Rueb* 17, de heer *Weller* 5 stemmen. — Van deze benoeming zal aan den benoemde en aan de schoolcommissie kennis worden gegeven.

Daarna [illegible] lid voor het bestuur van de vereenigde Gods-, en Gasthuizen, in de plaats van den heer *Ram*, insgelijks eervol ontslagen.

Bij de eerste stemming bekomen stemmen de heeren: *Schuurman* 4, *Jongeneel* 2, *Schuller* 1, *Munnicks van Cleeff* 9, *Bake* 1, *Vrolik* 1, *Calkoen* 1, *van Ittersum* 1, *Beet* 1 en 1 briefje in blanco. — Bij de tweede stemming de heeren: *Munnicks van Cleeff* 15, *Jongeneel* 2 en *Schuurman* 5.

Van deze benoeming zal berigt worden gegeven aan den benoemde en aan het Collegie van Regenten.

Daarna wordt de zitting veranderd in eene met gesloten deuren.

UTRECHT, bij L. E. BOSCH en Comp.